

TLAČOVÁ SPRÁVA

Košice, 16. september 2013

Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach si pripomína 40 rokov svojej činnosti a Rakúska knižnica v Košiciach 20. výročie svojho vzniku

Súčasťou novootvorenej budovy Sokrates Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na Moyzesovej 9 je aj Rakúska knižnica v Košiciach, ktorá bola otvorená v októbri 1993 ako verejná knižnica a stala sa samostatnou organizačnou súčasťou Univerzitnej knižnice Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Rakúska knižnica je podporovaná Rakúskym ministerstvom zahraničných vecí a Rakúskym kultúrnym fórom pri Rakúskom veľvyslanectve v Bratislave. Je jednou z vyše 50 rakúskych knižníc, ktoré vo viac ako 20 krajinách strednej, východnej a juhovýchodnej Európy a v niektorých oblastiach Ázie sprístupňujú širokej verejnosti kultúru, dejiny a geografiu Rakúska.

„Svojím fondom sa Rakúska knižnica zameriava na knižnú literatúru rakúskych autorov, literatúru dotýkajúcu sa svojím obsahom Rakúska, ale aj na odborné publikácie z oblastí dejín, práva, germanistiky, medicíny, psychológie, filozofie, ekonomiky, politiky a iných oblastí. Ponúka niektoré aktuálne periodiká a audiovizuálny materiál a jej fond je pravidelne dopĺňaný, pričom je prístupný verejnosti prostredníctvom on-line katalógu. Knižničné jednotky sú získané darom od Ministerstva zahraničných vecí Rakúska. Medzi hlavné objekty záujmu činnosti Rakúskej knižnice ako verejnej knižnice patria nielen základné, stredné školy a univerzity východoslovenského regiónu, ale aj spolupráca s inými kultúru a vzdelanosť podporujúcimi inštitúciami. Medzi jej formy práce patria prezentácie kníh, autorské čítania, filmové prezentácie, výstavy, exkurzie, prezentácie na rôzne témy, konverzačné hodiny v nemčine a tiež súťaže a semináre,“ hovorí riaditeľka Univerzitnej knižnice UPJŠ v Košiciach PhDr. Daniela Džuganová.

Dôstojné priestory pre Rakúsku knižnicu sú pekným darčekom pre jej pracovníkov pri príležitosti 20. výročia jej vzniku. Rok 2013 je jubilejným aj pre Univerzitnú knižnicu UPJŠ v Košiciach, ktorá si pripomína 40. výročie svojho vzniku. Svoju činnosť začala v roku 1973 po zlúčení troch fakultných knižníc - Ústrednej knižnice Lekárskej fakulty, Ústrednej knižnice Prírodovedeckej fakulty a Ústrednej knižnice Filozofickej fakulty a Pedagogickej fakulty so sídlom v Prešove, ktoré boli v tom čase súčasťou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika. V období svojho vzniku niesla knižnica názov „Ústredná knižnica a Študijné a informačné stredisko UPJŠ v Košiciach“.

„V počiatkoch existencie knižnice bola väčšina knižničného fondu pre košické fakulty uložená v budove na Komenského ulici a časť sa nachádzala na Februárovom námestí. V roku 1992 sa Ústredná knižnica UPJŠ premenovala na Univerzitnú knižnicu UPJŠ a presťahovala sa do budovy na Garbiarskej 14, kde sídlilo do roku 2007 jej riaditeľstvo,

Prírodovedecká knižnica UK i výpožičky pre Právnickú knižnicu a knižničný depozit, zatiaľ čo sa časť knižničného fondu pre Lekársku fakultu dislokovala do jej nových priestorov v budove na Triede SNP 1. V roku 2006 sa presťahovalo riaditeľstvo knižnice s centrálnymi odbornými referátmi dočasne do priestorov Lekárskej knižnice na Triede SNP a o rok neskôr sa presťahoval knižničný fond a depozit Prírodovedeckej knižnice do zrekonštruovaných priestorov bývalej kuchyne a jedálne vysokoškolských internátov na Medickej 6. Vznik Filozofickej fakulty UPJŠ si v tom istom roku vyžiadala vznik Filozofickej knižnice UK, ktorá začala svoju činnosť v priestoroch fakulty na Petzvalovej 6 v provizórnych podmienkach.

Vďaka podpore z univerzitného projektu realizovaného zo štrukturálnych fondov EÚ sa v januári 2010 začala rekonštrukcia jedného z objektov pre potreby Filozofickej knižnice v areáli bývalej detskej nemocnice na Moyzesovej 9, ktoré získala do vlastníctva UPJŠ v Košiciach. V lete 2010 sa fond Filozofickej knižnice presťahoval do nových zrekonštruovaných priestorov na Moyzesovej 9 nazvaných ‚budova Gutenberg‘ kde boli súčasne vytvorené dôstojné podmienky pre sídlo riaditeľstva univerzitetnej knižnice a centrálnych odborných pracovísk - Oddelenia informačných technológií, Oddelenia knižničných procesov a fondov, Útvaru edičnej činnosti,“ konštatuje PhDr. Daniela Džuganová, podľa ktorej je akademická knižnica informačným pracoviskom Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, no svojou činnosťou slúži nielen fakultám a pracoviskám univerzity, ale v rámci svojich možností aj odbornej verejnosti a ďalším subjektom.

Akademické knižnice zohrávajú kľúčovú úlohu v „živote“ univerzít, v podpore učenia, vzdelávania i vo výskume. Majú za úlohu uchovávať a bibliograficky registrovať kvalifikačné práce, spracúvať publikačnú činnosť, zúčastňovať sa na tvorbe, udržiavaní a sprístupňovaní súborných katalógov knižníc, podieľať sa na informatickej výchove poslucháčov vysokých škôl, orientovanej najmä na využívanie elektronických informačných zdrojov a podobne.

„Poslaním Univerzitetnej knižnice je podporovať výučbu, pedagogický a vedecko-výskumný proces na UPJŠ a vytvárať podmienky pre podporu všetkých foriem vzdelávania a štúdiá na univerzite. Univerzitná knižnica plní toto poslanie tvorivým využívaním informačných zdrojov a technológií pre komunitu univerzity, poskytovaním konzultácií, dokumentov a informácií, odborných znalostí personálu i zariadení na podporu výučby, vzdelávania a výskumu,“ dodáva PhDr. Daniela Džuganová.

Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach sa postupne dislokovala na jednotlivé fakulty, aby slúžila potrebám academickej obce čo najbližšie a čo najlepšie. V priebehu rokov sa modernizovala a obnovovala nielen svoje knižničné fondy, ale aj interiérové prostredia jednotlivých pracovísk za aktívnej podpory UPJŠ v Košiciach a jej jednotlivých fakúlt.

- ❖ V lete 1984 bolo otvorené pracovisko Lekárskej knižnice v budove na Triede SNP 1.
- ❖ Na jeseň 1992 bolo v budove Právnickej fakulty na Kováčskej 26 otvorené pracovisko Právnická študovňa.
- ❖ V máji 1993 bolo otvorené pracovisko UK študovňa pre Prírodovedeckú fakultu na Jesennej 5. a od októbra 1996 začala študovňa poskytovať svoje služby v zrekonštruovaných priestoroch kaplnky sv. Angely Merici v Parku Angelinum 9.
- ❖ Vo februári 2004 vzniklo nové pracovisko Študovňa na FVS na Popradskej 66 na 1. poschodí budovy. 20.9.2004 bola študovňa presťahovaná a nanovo otvorená na prízemí tej istej budovy.
- ❖ V septembri 2005 slávnostne začalo svoju činnosť pracovisko Právnická knižnica v nových zrekonštruovaných priestoroch Právnickej fakulty na Kováčskej 26.
- ❖ V novembri 2007 v zrekonštruovaných priestoroch Študentských domovov a jedální na Medickej 6 začalo poskytovať služby používateľom UK jej nové pracovisko Prírodovedecká knižnica.
- ❖ 20.9.2010 sa uskutočnilo slávnostné otvorenie nových priestorov Filozofickej knižnice a riaditeľstva UK v areáli na Moyzesovej 9 – budova Gutenberg.
- ❖ 16.9.2013 sa koná slávnostné otvorenie nových priestorov Rakúskej knižnice v areáli na Moyzesovej 9 – budova Sokrates

Rozsahom a kvalitou sprístupňovaných informačných zdrojov a služieb prispieva Univerzitná knižnica UPJŠ v Košiciach k dosiahnutiu kvalít takzvanej výskumnej univerzity porovnateľnej s vysokými školami vo svete. Pre všetky dislokované pracoviská na fakultách zabezpečuje širokú škálu služieb: registráciu nových používateľov; absenčné výpožičné služby vrátane rezervácie, upomínania a náhrad stratených resp. poškodených dokumentov; prezenčné výpožičné služby; konzultačné, informačné a digitálne referenčné služby; rešeršné služby; medziknižničnú výpožičnú službu a medzinárodnú medziknižničnú výpožičnú službu; katalogizáciu publikačnej činnosti zamestnancov UPJŠ, triedenie a archivovanie publikovaných prác, výstupy podľa požiadaviek jednotlivcov, katedier (pracovísk) a fakúlt; akvizíciu nových prírastkov; akvizíciu, priebežnú evidenciu a katalogizáciu periodík a tiež poskytovanie reprografických služieb, skenovacie služby a tlač dokumentov.

K 31.12.2012 obsahoval Knižničný fond Univerzitetnej knižnice UPJŠ v Košiciach 228 095 knižných jednotiek. Počet registrovaných používateľov bol 9 333, počet absenčných výpožičiek 83 361 a počet prezenčných výpožičiek 285 956. Činnosť univerzitetnej knižnice zabezpečuje 37 zamestnancov.

Cieľom strategického plánu Univerzitetnej knižnice UPJŠ v Košiciach na roky 2012-2017 je poskytnúť zámery rozvoja academickej knižnice v súlade s celosvetovými trendmi v oblasti knihovníctva. To znamená vybudovať modernú vysokoškolskú digitálnu knižnicu, ktorá bude schopná plniť nielen klasické knihovnícke služby, ale zároveň pripravovať používateľov pre vstup do virtuálneho sveta informácií. Pod vybudovaním digitálnej knižnice sú chápané také organizačné, technické a technologické riešenia a usporiadania informačných zdrojov (digitálnych katalógov, báz dát, digitálnych a klasických dokumentov), ktoré:

- umožnia všetkým študentom a učiteľom v ktoromkoľvek čase univerzálny prístup prostredníctvom efektívnych informačných technológií ku kvalitným vzdelávacím informačným zdrojom knižnice zo svojich učební, kancelárií, domovov a vzdialených miest prostredníctvom počítačovej siete
- umožnia používateľom rezervovať si dokumenty aj vo vzdialených knižniciach a ich doručenie prostredníctvom siete (digitálne dokumenty) alebo poštou (klasické dokumenty)
- prepoja digitálne katalógy, bazy údajov resp. digitálne dokumenty viacerých knižníc do virtuálnych báz údajov, ktoré sa používateľovi budú javiť ako jedna báza s rovnakým prístupovým mechanizmom
- prepoja dislokované knižnice a informačné zdroje mimo univerzity

„Univerzitná knižnica zabezpečí kvalifikovaný a efektívny prístup ku všetkým informačným zdrojom prostredníctvom špecialistov orientujúcich sa vo vednom odbore, pre ktorý poskytujú služby, a v nástrojoch vyhľadávania zdrojov na internete. Pre vedeckých a výskumných pracovníkov alebo používateľov výsledkov výskumu a vývoja je multifunkčným servisným centrom umožňujúcim na jednom mieste získať všetky dostupné informácie v danom odbore,“ uzatvára riaditeľka Univerzitetnej knižnice UPJŠ v Košiciach PhDr. Daniela Džuganová.

RNDr. Jaroslava Oravcová
hovorkyňa